

ਕਿਸੇ ਖਰ ਮੇਂ ਸਕਸੇ
ਯਾਦਾ ਪਠਾ ਜਾਨੇ ਕਾਲਾ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਦਿੱਲੀ, ਹਿਮਾਚਲ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ।

Sunday, 14 July 2024

Punjabi Qaumi Patrika NO.1
National Daily ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਐਤਵਾਰ 14 ਜੁਲਾਈ 2024, 30 ਹਾਫ਼ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ 555 (ਸਵੈ-12) ਮੁੱਲ 3.00 ਰੁਪਏ

VISIT:
www.qaumipatrika.org
Email: qpatrika@gmail.com

R.N.I. No. 39272/81-

ਸੰਪਾਦਕ - ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ -

ਸਾਲ - 42, ਅੰਕ 238,

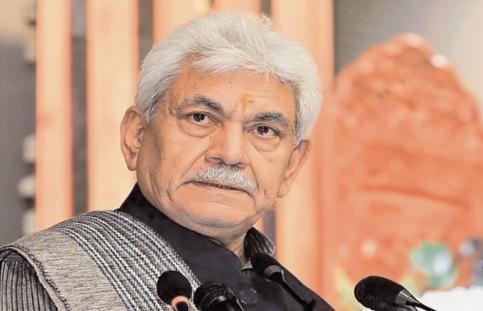
qpatrika@gmail.com ਫੋਨ : 9971359517 www.qaumipatrika.org

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਦਮ, ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਚ ਕੀਤਾ ਵਾਧਾ

ਸਿਮੀ ਕੌਰ ਬੱਬਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 13 ਜੁਲਾਈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ (ਐੱਲ.ਜੀ.) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਫਰ-ਪੋਸਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਇਸੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ 'ਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇ ਪਰ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਗੁਰਿ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਐੱਲ.ਜੀ. ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ

ਵਾਲੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੁਲਸ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸ (ਏ.ਆਈ.ਐੱਸ.) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। 42ਏ : ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਸ਼ਤਾਵ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਪੁਲਸ', 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ', 'ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ' ਅਤੇ 'ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਊਰੋ' (ਏ.ਸੀ.ਬੀ.) ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 42ਬੀ : ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ

ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਸ਼ਤਾਵ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਉੱਪ ਰਾਜਪਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਈ ਪੁਰਨ, ਅਣਵੇਂ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਹੱਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਵਿੱਤ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਕਤੀਗੀਣ, ਬਖ਼ਤ ਸਟੇਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਐੱਲ.ਜੀ. ਤੋਂ ਭੀਖ ਮੰਗਣੀ ਪਵੇਗੀ।"

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਨੀਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮੰਤ ਸੋਰੇਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 13 ਜੁਲਾਈ। ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮੰਤ ਸੋਰੇਨ ਨੇ ਸੁਨੀਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਨੀਤਾ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੇਮੰਤ ਸੋਰੇਨ ਦੀ

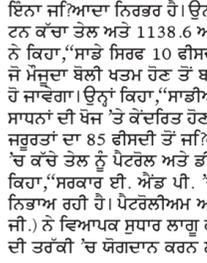
ਪਤਨੀ ਕਲਪਨਾ ਸੋਰੇਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 'ਆਪ' ਦੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸੋਨੇ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮੰਤ ਸੋਰੇਨ ਨੇ ਸੁਨੀਤਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਸਦੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁਖੀ ਸੁਨੀਤਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਸੋਰੇਨ ਦੀ ਸੁਨੀਤਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨਾਲ ਇਕ ਸਿੱਟਾਚਾਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਮੀਨ ਘਟਾਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 28 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੇਮੰਤ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਜਲਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਇਹ ਐਲਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 13 ਜੁਲਾਈ। ਮੋਦੀ 3.0 ਕਾਰਜਕਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਜਟ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ 23 ਜੁਲਾਈ 2024 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਜਟ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡਾ ਤੋਹਫਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੀ.ਐੱਮ. ਕਿਸਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨਿਧੀ ਲਈ ਬਜਟ ਨੂੰ 30 ਫੀਸਦੀ ਵਧਾ ਕੇ 80,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਬਜਟ 'ਚ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ 60,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਕ ਹਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ 6,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੱਤਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੂਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪੀ-ਬਜਟ ਸਲਾਹ-ਮਸਵਰੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਰਕਮ ਵਧ ਕੇ 8,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਬਚਰੀ ਨਰਾਇਣ ਚੋਪਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿੱਤੀ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਨੂੰ ਪੀ.ਐੱਮ. ਕਿਸਾਨ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 6,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 8,000 ਰੁਪਏ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ 3 ਕਿਸ਼ਤਾਂ 'ਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਤੇਲ, ਗੈਸ ਐਕਸਪਲੋਰੇਸ਼ਨ 'ਚ 100 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕੇ : ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 13 ਜੁਲਾਈ। ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ ਨੇ ਦਰਮਾਦ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਵਾਇਟੀ ਅਤੇ ਟਿਕਾਉ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਈਓਪ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਖੋਜ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਰਜਾ ਵਾਰਤਾ ਸਮੇਲਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੋਜ (ਐਕਸਪਲੋਰੇਸ਼ਨ) ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ (ਏ.ਐੱਫ.ਪੀ.) ਖੋਜ ਉਰਜਾ ਆਤਮਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਇਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਏ.ਐੱਫ.ਪੀ. 2030 ਤੱਕ 100 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਹੁਣ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਭਰਪੂਰ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤੇਲ ਦਰਮਾਦ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੋਲ ਲੱਗਭੱਗ 65.18 ਕਰੋੜ ਟਨ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਅਤੇ 1138.6 ਅਰਬ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਸਿਰਫ 10 ਫੀਸਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਹੀ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਬੱਲੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2024 ਦੇ ਆਖਰ ਤੱਕ ਵਧ ਕੇ 16 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੀਆਂ ਖੋਜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਾ ਖੋਜੇ ਗਏ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਦਾ 85 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਮਾਦ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਵਾਇਨਰੀਆਂ 'ਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜਲ ਵਰਗੇ ਈਓਪ 'ਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਰਕਾਰ ਏ.ਐੱਫ.ਪੀ. 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰਾਲਾ (ਐਮ. ਓ. ਪੀ. ਐੱਨ. ਜੀ.) ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਏ.ਐੱਫ.ਪੀ. 2030 ਤੱਕ 100 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਹੁਣ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਭਰਪੂਰ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤੇਲ ਦਰਮਾਦ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੋਲ ਲੱਗਭੱਗ 65.18 ਕਰੋੜ ਟਨ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਅਤੇ 1138.6 ਅਰਬ ਕਿਊਬਿਕ ਮੀਟਰ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਸਿਰਫ 10 ਫੀਸਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਹੀ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਬੱਲੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2024 ਦੇ ਆਖਰ ਤੱਕ ਵਧ ਕੇ 16 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੀਆਂ ਖੋਜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਾ ਖੋਜੇ ਗਏ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਦਾ 85 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਮਾਦ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਵਾਇਨਰੀਆਂ 'ਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜਲ ਵਰਗੇ ਈਓਪ 'ਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸਰਕਾਰ ਏ.ਐੱਫ.ਪੀ. 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰਾਲਾ (ਐਮ. ਓ. ਪੀ. ਐੱਨ. ਜੀ.) ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨਾਉਣਗੇ 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਗੱਤਿਆ ਦਿਵਸ' : ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 13 ਜੁਲਾਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਡਰਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) 'ਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵਿੰਨ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ 'ਚ ਹੋਰਨੀ ਵਾਲੀ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਆਤਮਾ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਗੱਤਿਆ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਉਣਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ 25 ਜੂਨ ਨੂੰ 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਗੱਤਿਆ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਿਨ 1975 'ਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਗੱਤਿਆ ਦਿਵਸ 25 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ 'ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਏਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕੁਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੇ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ 'ਚ ਕਿਹਾ, "ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਨ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੜਾਈ ਲੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਆਸਥਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਗੇ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵਿੰਨ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਆਤਮਾ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਾਲਾ

ਹੋਰਨੀ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ।"

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜਾ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਚ ਢਿੱਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 13 ਜੁਲਾਈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐੱਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ.) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ 65 ਸਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਵੀਜਾ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਿੱਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਨਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਆਗਮਨ 'ਤੇ ਵੀਜਾ (ਵੀਜਾ-ਆਨ-ਅਰਾਈਵਲ) ਅਰਾਈਵਲ ਸਹੂਲਤ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਗਮਨ 'ਤੇ ਵੀਜੇ (ਵੀਜਾ-ਆਨ-ਅਰਾਈਵਲ) ਦੀ ਸਾਡੀ

ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀਜਾ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਲ 'ਚ ਚਾਰ ਵਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸਨ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਐੱਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦਫਤਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੀਜਾ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਚ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ

ਹਾਥਰਸ ਭਾਜੜ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਜਾਂਚ ਸੰਬੰਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 13 ਜੁਲਾਈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਥਰਸ ਭਾਜੜ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਈ ਇਸ ਭਾਜੜ 'ਚ 121 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੁੜ, ਜੱਜ ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜੱਜ ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਹਾਥਰਸ ਭਾਜੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਖੜਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਸਤਿਸੰਗ 'ਚ ਹੋਈ ਭਾਜੜ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਥਰਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਭਾਜੜ ਪੈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ 121 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਥਰਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਫੁਲਰਈ ਪਿੰਡ 'ਚ ਬਾਬਾ ਨਾਰਾਇਣ ਹਰਿ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਹਰਿ ਅਤੇ ਭੱਲੇ ਬਾਬਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ 'ਸਤਿਸੰਗ' ਲਈ 2.5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਗਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਯੋਜਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਲਕਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ 2.5 ਲੱਖ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਆਂ

- FIR ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁਣ ਮਿਲੇਗੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
- ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 14 ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ
- ਆਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਲਿਆ ਨੂੰ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਤੀਜਾ ਸੁਨਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਵਾਦਾ
* ਤੁਰੰਤ ਨਿਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਬਾਧਾ *

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ QR ਕੋਡ ਸਕੈਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਭਾਉਨਲੋਡ ਕਰੋ ਸੰਕਲਨ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪ

ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਭਾਰਤੀ ਸਾਕਸ਼ਮ ਨਿਆਂ ਸੰਗਿਤਾ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਗਿਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸਾਕਸ਼ਮ ਅਧਿਨਿਯਮ

ਅਸਵੀਕਰਣ: ਇਹ AI ਵਲੋਂ ਜਨਿਤ ਛਵਿ ਹੈ। ਕਿਸੀ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ : ਅਨਿਯੋਜਿਤ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਆਯੁਕਤ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਕਰੋ: cp.sanjayarora@delhipolice.gov.in | ਲਿਓ: ਪੁਲਿਸ ਆਯੁਕਤ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ, ਪੋਸਟ ਆੱਕਸ ਨੰ. 171, ਜੀਐੱਫ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਲਈ 112 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ 14547

ਬਟਾਲਾ 'ਚ ਵਾਪਰਿਆ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸਾ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਟੱਕਰ 'ਚ ਇਕ ਦੀ ਮੌਤ

ਬਟਾਲਾ 13 ਜੁਲਾਈ। ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਹੌਈ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਟਾਲਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਦੇ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਆਈ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਖੁਰਦ ਮਜੀਠਾ ਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਅੱਡਾ ਸੁਗਰ ਮਿਲ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੀ ਸਾਈਡ ਵੱਲੋਂ ਆ ਰਹੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਚਾਲਕ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗੱਡੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ, ਨਾਂਹ-ਨੁੱਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਨੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਤਾਂ ਉੱਡੇ ਹੋਏ
ਮੋਗਾ 13 ਜੁਲਾਈ। ਮੋਗਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਾਹਣਾ ਨੂੰ ਅੱਜਾਮ ਦੇ ਕੇ ਭੱਜ ਰਹੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਲੋਹਾਰਾ ਚੌਕ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਜਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਕੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੜਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਦੋ ਰਿਵਾਲਵਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ।

ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਹੇ ਰਿਵਿਊ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਰੁੱਝੇ, ਪਾਸਰਾਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੱਢ ਲਏ ਸੈਂਕੜੇ ਨਗ

ਲੁਧਿਆਣਾ 13 ਜੁਲਾਈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਰਿਵਿਊ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹੇ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਬਿਨਾਂ ਬਿੱਲ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੌੜਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈਆਂ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਕੱਲੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੀ ਕੁਝ ਪਾਸਰਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਬਿੱਲ ਦੇ ਪੁੱਜੇ ਕਰੀਬ ਸੈਂਕੜੇ ਨਗ ਕੱਢ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਮੀਟਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਚ ਜੁਟੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਿਉਂ ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਚੌਕਸ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਰਿਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 10 ਵਜੇ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਰੀਬ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰੁੱਝੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪਾਸਰਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਚੌਕਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੰਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਤੇਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੰਗ 'ਚ ਰਿਵਿਊ ਮੀਟਿੰਗ

ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏ. ਟੀ. ਟੀ. ਸੀ. ਤੋਂ ਹੋਰ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਰੋਕਣ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸੂਤਰਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਚੋਰਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਫੀਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਚੈਕਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੋਬਾਇਲ ਵਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਬਿੱਲ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਵਾਰ ਨਵਾਂ ਪੱਤੜਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਲਗਾਤਾਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਚੈਕਿੰਗ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਿੱਲ ਦੇ ਮਾਲ ਵੀ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੁਝ ਪਾਸਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਤੜਾ ਹੀ ਬਦਲ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ 11 ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੱਲ ਰੁਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪਾਸਰਾਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਸਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਟੋਨਾਂ 'ਚ ਸਾਮਾਨ ਮੰਗਵਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੂਜੀਆਂ ਟੋਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਦੀਆਂ ਟੋਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਬਾਲਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਕੇ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਪੈਸੰਜਰ ਜਾਂ ਸੁਪਰ ਫਾਸਟ ਟੋਨਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੰਗਵਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਮ-ਕੱਠ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਛੋਟੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲ ਉਤਰਵਾ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ 18 ਫੀਸਦੀ ਜੀ. ਐੱਸ. ਟੀ. ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਮੰਗਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਿਵਿਊ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 13 ਜੁਲਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਜੂ. ਟੀ. ਪ੍ਰਸਾਕ ਬਣਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 60 ਆਮ ਬੱਸਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਲੰਬੇ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ 238 ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਫਲੋਟ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗੁਆਂਢੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਰੁਟ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਇਤਿਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਰੂਟਾਂ ਲਈ 60 ਆਮ ਬੱਸਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਫਲੋਟ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 20 ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਨਿਖੋਧੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ 63 ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਇਹ ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ

ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਕੁੱਲ 119 ਏ. ਟੀ. ਐੱਚ. ਨੇ 119 ਨਾਨ ਏ. ਟੀ. ਬੱਸਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ 60 ਬੱਸਾਂ ਡਿਊ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸੀ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿਊ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 178, ਡਿਊ 2 ਤੋਂ 170, ਡਿਊ 3 ਤੋਂ 138 ਅਤੇ ਡਿਊ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 100 ਬੱਸਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਡਿਊ 3 ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ 80 ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਉਪ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਊ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਰੂਟ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ 119 ਐੱਚ. ਟੀ. ਏ. ਸੀ. ਬੱਸਾਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੀਆਂ ਆਮ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐੱਚ. ਟੀ. ਏ. ਸੀ. ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਸਾਮਾਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਅਤੇ ਹੀਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਫਰੰਟ ਡੈਸਟੀਨੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਐੱਲ. ਟੀ. ਡੀ. ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਹਰ ਬੱਸ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 52 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੀ. ਟੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਗਭਗ ਬਹੁਤੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਸੀ. ਟੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 100 ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਸਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਈਸਿਟੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁੱਲ 80 ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਰੂਟ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਸਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਤਾ ਦੀ ਗਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਧਾਇਕ ਗੋਲਡੀ ਕੰਬੋਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਆਇਆ ਸਾਹਮਣੇ

ਵਾਜਿਲਕਾ/ਜਲਾਲਾਬਾਦ 13 ਜੁਲਾਈ। ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹੋਈ ਗਿਫਤਾਰੀ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕ ਮਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਫਾਰਾ ਲੈ ਕੀਤੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਪਟਿਆਲਾ 13 ਜੁਲਾਈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਤ੍ਰਿਪੁੱਟੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੇਤੀਆ ਨੇ ਫਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਣਾ ਤਿਪੁੱਟੀ ਦੇ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਇਸ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੇਤੀਆ ਦੀ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ। ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਘਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਵੀ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਫਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੇਤੀਆ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 3 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਤਿਨ, ਟੀਟਾ ਤੇ ਮੱਧੂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਫਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਘਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਵੀ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਫਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੇਤੀਆ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ 306 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਜਲੂ ਦੀਆਂ ਸਲਾਧਾਂ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇ।

ਗੋਲਡੀ ਕੰਬੋਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਚਾਰ ਖਿੱਲਾਫ ਜੀਰੋ ਟਾਲਰੈਂਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੋਲਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਫੋਨ ਕਾਲ ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਓ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਮੇਤ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿੱਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਗੋਲਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ, ਜੋ ਵੀ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੱਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਗੋਲਡੀ ਕੰਬੋਜ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਗਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿੱਲਾਫ ਐੱਚ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ 'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਮੇਤ 4 ਖਿੱਲਾਫ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ

384, 389 ਅਤੇ 34 ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਖਿੱਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਜਬਰ-ਜ਼ਿੰਹਾਰ

NAME CHANGE
I, ANITA W/O NO-2806617A HAV TANGADKAR SUBHASH SITARAM R/O VPO-GHARGAON, TEH-SANGAMNER, DISTT-AHMADNAGAR, MAHARASHTRA-422620, have changed my name from ANITA to ANITA SUBHASH TANGADKAR for all future purposes vide Affidavit dated 29/11/2022 before Notary Public Delhi.

NAME CHANGE
I, IC-64401W LT COL GOKULDASAN P S/O EVK NAIR R/O 86/6, KIRBY PLACE, OFFICERS ENCLAVE, DELHI CANTT-110010, have changed my name from GOKULDASAN P to GOKUL DASAN P for all future purposes vide Affidavit dated 28/11/2022 before Notary Public Delhi.

ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ 'ਚ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ
ਸਮਗਲਾ 13 ਜੁਲਾਈ। ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀ ਬਾਰਡਰ ਸੁਭਿਆਂ ਪਾਸਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਸਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਗਲਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅੰਦਰ ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਭਗ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕੇ ਲਿਜਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ 150 ਪੈਟੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ 4 ਸ਼ਰਾਬ ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਤਸਕਰੀ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਗੱਡੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਕਾਰਪਿਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਟੀ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਸਮਗਲਾ ਜਸਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿੱਛ ਹੋਏ ਨੇੜੇ ਇਕ ਫੈਲੀ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸ਼ਰਾਬ ਤਸਕਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋੜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਥੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸਕਾਰਪਿਓ ਵਿਚੋਂ 45 ਪੈਟੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਸਿਰਫ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਸਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਕੋਟਾਣਾ (ਮੋਗਾ) ਅਤੇ ਭਿੰਦਰ ਵਾਸੀ ਬਾਜਾਖਾਣਾ (ਫਰੀਦਕੋਟ) ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਗਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਭਿੰਦਰ ਵਾਸੀ ਬਾਜਾਖਾਣਾ ਦੀ ਗਿਫਤਾਰੀ ਹੋਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਰ ਸਿਟੀ ਕਾਰ ਸਮਗਲਾ ਵੱਲ ਆਉਣ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਘੱਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ 65 ਪੈਟੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਕਲਾ (ਜਗਰਓ) ਅਤੇ ਦਲਕਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਗਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਮਗਲਾ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਮੱਲਮਾਜਰਾ ਕੋਲ ਸਵੈਦੀ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਵੀ 40 ਪੈਟੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲਕ ਲਵਪੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕੋਠੇ ਫਤਿਹਦੀਨ (ਜਗਰਓ) ਨੂੰ ਗਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਨੌਕਰੀ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ, 3 ਜੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਵਡੋਦਰਾ 13 ਜੁਲਾਈ। ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਇਕ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 3 ਜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘੋਰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਖ਼ਬਰਾ ਜਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਕਾਰਨ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਵਡੋਦਰਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੁਰੱਬੀ ਗਾਰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗਲਾ ਵੱਢ ਲਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਭੈ ਸੋਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤ ਵਾਲਾ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 60 ਪਤਨੀ ਦੀ 50 ਸਾਲ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਉਮਰ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਪਤੀ ਨੇ ਚਾਕੂ

NAME CHANGE
I, Ruchi Seth W/o Pulkat Aggarwal R/O D 14, ground floor greater kailash enclave 1, greater kailash south delhi 110048 have changed my name from Ruchi Seth to Ruchi Aggarwal for all future purpose.

NAME CHANGE
I, Manoj Ram S/o Ram Blash Ram R/O Flat No-6, Tower-8, Hamelia Street, I.R.S, Vaitika City, Sector-49, Gurgaon, Haryana-120218, Have Changed My Name To Manoj Kumar For All Purpose

NAME CHANGE
I, Anil Balakrishna Panicker s/o Angakattil Narayan Balakrishna Panicker R/O A-6/334-A, Janta Flats, Paschim Vihar, Delhi-110063, have changed my name to Anil Bala Panicker permanently.

NAME CHANGE
I, Tajinder Kaur W/o Jaspreet Singh Baweja R/O S243 Ramjas Road Karol Bagh Delhi -110005 Have Changed My Name To Tajinder Kaur Baweja For All Purpose.

NAME CHANGE
I, Sarve Preet Kaur Kochhar W/o Manpreet Singh Kochhar R/O 10C/80 SFS Flats Green View Apartment Mayapuri Road Hari Nagar West Delhi-110064 Have Change My Given Name Sarvepreet kaur and Surname Kochhar for all purpose.

NAME CHANGE
I, Kulsuam w/o Rozuddin R/O B-17, Gali No.3A, Near Mohalla Dilshad Masjid, Old Mustafabad, Delhi-110094, have changed my name to Kulsuom for all future purposes.

ਨਾਲ ਗਲਾ ਵੱਢਿਆ, ਪਤਨੀ ਨੇ ਕੀਟਨਾਸਕ ਪੀਤੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਫਾਰਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਜ਼ਮੂਰਾ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਮੁਖੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਜਾਗਰ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਗਲ ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ 60

NAME CHANGE
I, DATTATRAY NAGUJI PATIL father of NO-JC-379904X SUB MAJ PATIL MAHENDRA DATTATRAY R/O VILL-BONJIURDI, PO-ADKUR, TEH-CHANDGAD, DISTT-KOLHAPUR, MH-416509, have changed my name from DATTATRAY NAGUJI PATIL to DATTA NAGUJI PATIL for all future purposes and in my son's service record my date of birth wrongly mentioned as 01/07/1953 instead of my correct date of birth as 17/01/1950 Vide Affidavit dated 29/11/2022 Before Notary Public, Delhi.

PUBLIC NOTICE
My client Narendar Kumar Chauhan S/o Pooran Singh R/O H.No.376, Chauhan Mohalla, Madanpur Khadar, Sarita Vihar, Delhi-76, has severed all relations and disowned his son Harsh Chauhan and his wife Preeti Rani from his all movable-immovable properties due to their relations and disowned his disobedience. My client Shall not be responsible for their acts.
ARJUN BIDHURI Advocate
CH. NO.536, Saket Courts New Delhi-110017.

NAME CHANGE
I, Rohini Bhatnagar W/o Amitabh Bhatnagar R/O M-7075, Dewinder Vihar, Gurgaon sector 56, Gurgaon Haryana-122011, Have Changed My Name To Rohini Dhanraj Bhatnagar For All Purpose

NAME CHANGE
I, Kapil Kumar Yadav S/o Dinesh Yadav R/O House No-523 P, Sector-14, Gurgaon, Haryana-122001, Have Changed My Name To Kapil Yadav For All Purpose

NAME CHANGE
I, Pradeep Kumar S/o Prem Chand R/O D-754/A, Gali No.1, Ashok Nagar, Shandara, Delhi-110093 have changed the name of my minor son from Arjun to Arjun Vaidwan.

NAME CHANGE
I, Vinod Kumar S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085 have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, VINOD KUMAR S/O UDAY SINGH residing at FLAT NO-G-3/8, NEAR DDA WATER TANK, SECTOR-4, ROHINI, DELHI-110085 have changed my name to VINOD KUMAR KUSHWAHA for all future purpose.

NAME CHANGE
I, Kulsuam w/o Rozuddin R/O B-17, Gali No.3A, Near Mohalla Dilshad Masjid, Old Mustafabad, Delhi-110094, have changed my name to Kulsuom for all future purposes.

ਵਿਚ ਕੀਟਨਾਸਕ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲਿਆ।

NAME CHANGE
I Sandeep Ved S/o Khushi Ram Ved R/O H.No-139/1, B-Block, Street No-3, Qutub Vihar Phase-2, Dwarka, Delhi-110071, Have Changed My Name To Sandeep Vaid For All Purpose

NAME CHANGE
I, Rekha W/O Prem Singh R/O B 27/8, South MOTI BAGH NEW DELHI 110021 have changed my name from Rekha to Rekha Rawat for all future purpose.

PUBLIC NOTICE
My client Narendar Kumar Chauhan S/o Pooran Singh R/O H.No.376, Chauhan Mohalla, Madanpur Khadar, Sarita Vihar, Delhi-76, has severed all relations and disowned his son Harsh Chauhan and his wife Preeti Rani from his all movable-immovable properties due to their relations and disowned his disobedience. My client Shall not be responsible for their acts.
ARJUN BIDHURI Advocate
CH. NO.536, Saket Courts New Delhi-110017.

NAME CHANGE
I Swaran Kaur Sawhney W/o Prith Pal Singh R/O 10C/80 SFS Flats Green View Apartment Mayapuri Road Hari Nagar West Delhi-110064 Have Changed My Name to Swaran Kaur for all purpose.

NAME CHANGE
I, Anupama D/o Pradeep Kumar R/O D-754/A, Gali No.1, Ashok Nagar, Shandara, Delhi-110093 have changed my name to Anupama Chaudhary.

NAME CHANGE
I, Anupama D/o Pradeep Kumar R/O D-754/A, Gali No.1, Ashok Nagar, Shandara, Delhi-110093 have changed my name to Anupama Chaudhary.

ਸੱਪ ਨੇ ਡੰਗਿਆ ਨੌਜਵਾਨ, ਮਰੀਜ਼ ਸਣੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਗਏ ਹਸਪਤਾਲ

ਜਲੰਧਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਬੀੜੀ ਦੇਰ ਗਾੜ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ 'ਚ ਸੱਪ ਦੇ ਡੰਗੇ ਇਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਸੱਪ ਨੂੰ ਵੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਬੋਤਲ 'ਚ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ 'ਚ ਲੈ ਆਏ। ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਵਾਰਡ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਮਰੀਜ਼ ਡਰ ਗਏ। ਬੋਤਲ 'ਚ ਜਹਿਰੀਲੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (29) ਪੁੱਤਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੂੰ ਸੱਪ ਨੇ ਡੰਗ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਹਿਮਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਾਈਪਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਬੋਤਲ 'ਚ ਜਹਿਰੀਲੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਲਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਸਾਹਕੇਂਟ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੱਪ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਜਹਿਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਪੁਲਸ ਗਾਰਡ ਦੇ ਪੁਲਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਪ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਖੀਰ ਉਸ ਨੇ ਬਸਤੀ ਬਾਵਾ ਖੇਲ ਨਗਰ ਨੇੜੇ ਸੱਪ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਦਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਇਹ ਡਰ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲੀ ਨਾਲ ਬੋਤਲ 'ਚੋਂ ਸੱਪ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਡੰਗ ਲਵੇਗਾ। ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਡੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝੋਲਾ-ਛਾਪ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। ਅਜਿਹੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਂਟੀ ਵੈਨਮ ਟੀਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਸਾਰਾ ਇਲਾਜ ਮੁਫਤ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਡਾ ਖੁਲਾਸਾ, ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤਾਰ

ਜਲੰਧਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਥਾਣਾ ਲਾਂਬੜਾ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਅਠੋਲਾ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਜਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ 2 ਅਣਪਛਾਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਟਰੇਕਟਰ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਕੇ ਟਰੇਕਟਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਦਿਹਾੜੀ ਐੱਸ. ਪੀ. (ਡੀ) ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਲਾਂਬੜਾ ਥਾਣੇ ਦੇ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਅਮਨ ਸੈਣੀ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਜਖਮੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝੂ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜਖਮੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਜਖਮੀ ਗੁਰਮੀਤ ਨੂੰ ਅਨਵਿੱਟ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਉਸ ਦੇ ਹੱਸ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਲਾਂਬੜਾ ਦੇ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਅਮਨ ਸੈਣੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਅਠੋਲਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਕੋਹਾਲਾ ਤੋਂ ਅਠੋਲਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ 2 ਅਣਪਛਾਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤਾਬਤਤੋੜ 6 ਵਾਰ ਫਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 3 ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 3 ਵਾਰ ਫਾਇਰ ਟਰੇਕਟਰ ਨੂੰ ਲੱਗੇ। ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਦੇ ਹੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ

ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਿੰਡ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਗੁਰਮੀਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਪਣੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਐਂਗਲ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਅਮਨ ਸੈਣੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਿਲਹਾਲ ਪੁਲਸ ਦੀਆਂ 3 ਟੀਮਾਂ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਗਾਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਖਮੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਗੁਰਪੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰਮੀਤ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝੂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। 2 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਮੀਤ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਿਤਕ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਅੰਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੇੜਤਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਂ ਨਾ ਛਾਪਣ 'ਤੇ ਇਕ ਸੂਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰੀਬ 15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ 3 ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਮੀਤ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਕੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ

ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਕਬਜ਼ 'ਚ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। 2 ਅਣਪਛਾਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਫੁਟੇਜ ਤੋਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨੌਜਵਾਨ ਕਰੀਬ 4 ਘੰਟੇ ਪਿੰਡ ਅਠੋਲਾ 'ਚ ਘੁੰਮਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰੀਬ 30 ਏਕੜ 'ਤੇ ਇਕੱਲਾ ਖੇਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ ਭੁੱਲਰ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੋਹਲ ਨੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਬੱਸ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
ਝਬਾਲ 13 ਜੁਲਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੋਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਮਾਝੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਬੱਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨ ਨੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਬੱਸ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬੱਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੋਗਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾਕਟਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਨਾਬਾਲਿਗਾ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ, 60 ਸਾਲਾ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਨਿਕਾਹ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ/ਪਾਕਿਸਤਾਨ 13 ਜੁਲਾਈ। ਭਾਰਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਨਨ ਦਾ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ

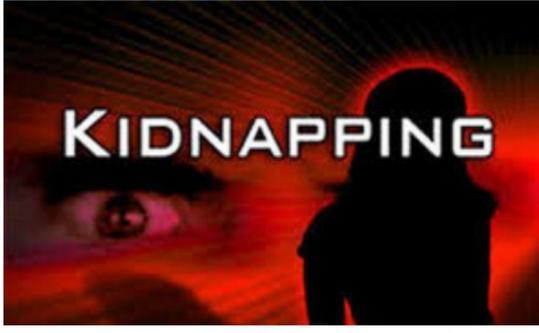
'ਚ ਇਕ ਗਰੀਬ ਅਪਾਹਿਜ਼ ਈਸਾਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰਿਫ ਗਿੱਲ ਦੀ 15 ਸਾਲਾਂ ਕੁੜੀ ਸਿਤਾਰਾ ਆਰਿਫ ਉਰਫ ਸਾਇਰਾ ਦੇ

ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮ 60 ਸਾਲਾਂ ਗਣਾ ਤਾਇਬ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਇਲਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਕੁੜੀ ਸਾਇਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਕੌਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਇਰਾ ਵੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗਣਾ ਤਾਇਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਕੌਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗਣਾ ਤਾਇਬ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਇਲਾ ਅੰਬਰੀਨ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹੈ। ਆਰਿਫ ਗਿੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਕੁੜੀ 15 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਗਣਾ ਤਾਇਬ ਦੇ ਘਰ ਕੌਮਕਾਜ ਦੇ ਲਈ ਗਈ, ਪਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੇ ਜਦ ਸਾਇਰਾ ਦਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ, ਪਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੱਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਅਖੀਰ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਈਸਾਈ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ। ਗਿੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦ ਵਕੀਲ ਅਕਮ ਭੱਟੀ ਨੇ ਉੱਚ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪੁਲਸ ਨਾਂ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਤਾਲਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਨੇ

ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨਕਲੀ ਪਿਸਤੌਲ ਸਣੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਭੈਣੀ ਮੀਆਂ ਖਾਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਪਿਸਤੌਲ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 2 ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਭੈਣੀ ਮੀਆਂ ਖਾਂ ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਚਾਰਜ ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਖਬਰ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜੱਜੀ ਪੁੱਤਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਦਤਾਰਪੁਰ, ਜੋ ਜ਼ੁਲਮਪਿੰਡਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਨਕ 'ਤੇ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕਰ ਕੇ ਘਟਨਾਵਾਂ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਕ ਨਕਲੀ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਬਰਾਮਦ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਫਾਇਰ ਕੀਤਾ ਭੈਣੀ ਮੀਆਂ ਖਾਂ ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਉਹ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਾਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਹੋਰ ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫੈਸਲਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਸਬਾ ਯੁਸਫਾਬਾਦ

ਅਗਵਾ, ਉਸ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਆਰਿਫ ਗਿੱਲ ਦੇ

ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰਾਂ 'ਚ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਲ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਛੁੱਟੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਚਿਪਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਸੀਕਾ ਨਵੀਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟ-ਘੱਟ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਦਿਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੀਆਂ ਅਪਾਇਟਮੈਂਟਾਂ ਲੈ ਲੈਣ। ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੀ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ 'ਚ

2.25 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰ ਇਕ, ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰ ਤੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰ ਤਿੰਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗੀੜ ਰਹੀ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ 175 ਤੋਂ 200 ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਫੀਸਾਂ 'ਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਤੇ ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਚਾਰਜ ਵੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਊਟੀ

ਵੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਜੀ-20 ਮੈਲਿਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਾਨਦਾਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਦਕਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਜਿਸਟਰੀ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੀਸਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਐੱਨ. ਓ. ਸੀ. ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜੇ ਵੀ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪੈਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੀਖਣ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਿਦੇਸ਼ਾਲਾ ਮੁਨੀ ਮਾਇਆ ਰਾਮ ਮਾਰਗ, ਪੀਤਮਪੁਰਾ, ਦਿੱਲੀ-110034 ਵੈੱਬਸਾਈਟ: <https://tte.delhi.gov.in>

ਪੂਰਣਕਾਲਿਕ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ 2024-25

ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2024-2025 ਦੇ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ/ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਸਵ-ਵਿਤਪੋਸ਼ਿਤ ਸੰਸਥਾਨਾਂ 'ਚ ਚਲ ਰਹੇ ਏਆਈਸੀਟੀਈ/ਪੀਸੀਆਈ/ਸੀਓਏ ਅਨੁਮੋਦਿਤ ਪੂਰਣਕਾਲਿਕ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਆਵੇਦਨ ਆਮੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੇਬਸਾਈਟ <https://tte.delhi.gov.in> 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸੂਚਨਾ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਦਾਖਲਾ ਪੋਰਟਲ <https://dtte.ucanapply.com> ਹੈ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਿਤੀਆਂ *
ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ * * : 19.06.2024
ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਪੰਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਲਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਮਿਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ : 02.08.2024
ਸੰਭਾਵਿਤ ਆਨਲਾਈਨ ਕੌਮਨ ਏਂਟ੍ਰੇਂਸ ਟੇਸਟ : 10.08.24 ਅਤੇ 11.08.2024
* ਕਿਰਪਾ ਸ਼ੇਡਿਊਲ 'ਚ ਕਿਸੀ ਵੀ ਅਪਡੇਟ ਦੇ ਲਈ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਪੋਰਟਲ ਦੇਖੋ
** ਆਨਲਾਈਨ ਪੰਜੀਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ 500/- ਰੁਪਏ (ਗੋਰ-ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ) ਪੰਜੀਕਰਨ ਸ਼ੁਲਕ ਦੇਣ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹਾਲ, ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ 5, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ,
ਮੁਨੀ ਮਾਇਆ ਰਾਮ ਮਾਰਗ, ਪੀਤਮਪੁਰਾ, ਦਿੱਲੀ-110034
ਈ-ਮੇਲ: dtteonline@gmail.com ਫੋਨ: 011-27323161

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ
DIP/Shabdarth/Classified/0122/24-25 ਪ੍ਰੀਖਣ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਿਦੇਸ਼ਾਲਾ, ਦਿੱਲੀ

ਦਿੱਲੀ-ਅੰਬਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਬਲਾਕ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਟ੍ਰੇਨ ਹੈਡਲਿੰਗ ਪਲਾਨ'
ਆਧਾਰਿਤ ਅਵਸਰੰਚਨਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ ਦੁਵਾਰਾ ਦਿੱਲੀ-ਅੰਬਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਨਵੇਂ ਫੁਟਓਵਰ ਬ੍ਰਿਜ ਦੇ ਗਰਭਰ ਸੰਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਦੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਦੁਵਾਰਾ ਮਿਤੀ 19.07.2024 ਨੂੰ 03:10 ਵਜੇ ਤੋਂ 06:10 ਵਜੇ ਤਕ (3 ਘੰਟੇ) ਦੀ ਅਵੱਧੀ ਦੇ ਉਪਲੁਕਤ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਬਲਾਕ ਲਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਰਿਣਾਮਸਰੂਪ, ਬਲਾਕ ਦੀ ਅਵੱਧੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਅਸਥਾਈ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਹੇਗੀ।

ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਚੱਕਰਵਾਨਾ		
ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੰ: ਅਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਮਿਤੀ(ਆਂ) ਸ਼ੁਰੂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ	
04139 ਕੁਰਖਸੇਤਰ ਜੀ.-ਅੰਬਾਲਾ ਜੀ: ਮੇਮੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼	18.07.2024	
04140 ਅੰਬਾਲਾ ਜੀ: - ਕੁਰਖਸੇਤਰ ਜੀ: ਮੇਮੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼	19.07.2024	

ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਤਬਦੀਲੀ		
ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੰ: ਅਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਤਬਦੀਲੀ ਮਾਰਗ	ਮਿਤੀ(ਆਂ) ਸ਼ੁਰੂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ
11906 ਹੰਸ਼ਿਕਾ ਪੁਰ-ਆਗਰਾ ਕੋਟ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ	ਲੁਧਿਆਣਾ ਜੀ:-ਗੁਰੀ-	18.07.2024
12446 ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਵੈਸ਼ਣੋ ਦੇਵੀ ਕਟਰਾ-ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ	ਜਾਖਲ ਜੀ:-ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ	18.07.2024

ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਨਿਰਧਾਰਣ		
ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੰਬਰ	ਜੰਮੂ ਤਵੀ-ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ	18.07.2024 ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਤਵੀ ਤੋਂ (150 ਮਿਨਟ) ਤੋਂ 23:55 ਵਜੇ ਪੁਸ਼ਥਾਨ ਕਰੇਗੀ।

ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਵਿਨਿਯਮਨ		
ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੰ: ਅਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਵਿਨਿਯਮਨ ਦੀ ਅਵੱਧੀ	ਮਿਤੀ(ਆਂ) ਸ਼ੁਰੂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ
04076 ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਵੈਸ਼ਣੋ ਦੇਵੀ ਕਟਰਾ-ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਐਕਸ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਅੰਬਾਲਾ ਮੰਡਲ ਵਿਚ 35 ਮਿਨਟ	18.07.2024
19411 ਸਾਬਰਮਤੀ-ਦੇਲੁਪੁਰ ਚੋਕ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ	ਢੋਲਾ ਮਜਰਾ ਵਿਚ 20 ਮਿਨਟ	18.07.2024

ਨੋਟ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਢੇਰੀ ਤੋਂ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕ ਕੇ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮੇਂ-ਸਾਰਦੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਰੇਲਮਾਰਗ ਡੈਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੰ: 139 ਉੱਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਵੇਬਸਾਈਟ <https://enquiry.indianrail.gov.in> ਜਾਂ NTES App ਦੇਖੋ।

ਸਾਨੂੰ ਵਾਲੇ ਕਰੋ

ਸਾਨੂੰ ਵਾਲੇ ਕਰੋ

ਗੁਰਗੱਡੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ

ਭਾਵੇਂ ਕਮਲੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਵੀ ਬੱਚੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਸੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਦਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਹਾਲੇ ਕਿਸੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨਣੀ ਪਰਮਜੀਤ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਰ ਭਤੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਮਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਦਸ ਦਿਨ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਚੌਥੀ ਭਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਮਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੌਥੀ ਭਤੀ ਜਾਣ ਸੀ, ਚੌਥੀ ਭਤੀ ਦੇ ਜਨਮ ਲੈਣ 'ਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਠੇ-ਠੇ ਆਪਣਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭਤੀਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਕਮਲੇਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤ ਭਤੀ ਦੇ ਜਨਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤਾਲਣ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਪੰਜਵੀਂ ਭਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਹ ਭਤੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੇ

ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਿਲਕੁਲ ਠੰਡਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਕਮਲੇਸ਼ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਆ ਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਦਾ ਚੈਕਅੱਪ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪਰਮਜੀਤ ਦੇ ਇਕ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ। 'ਕਮਲੇਸ਼ ਮੈਂ ਤਾਂ ਐਤਵਾਰੀ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਤ ਦੀ ਦਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੇਵੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਭਤੀਆਂ ਜੰਮਣ ਦਾ ਕਲੰਕ ਲੱਗਾ ਆ, ਉਹ ਮਿਟ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ।' ਇੰਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਲਈਆਂ। ਕਮਲੇਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, 'ਦੀਦੀ, ਤੂੰ ਇਹ ਭਤੀ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਦੇ।' ਮੇਰੇ ਕਿਹੜਾ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾ ਬਣਕੇ ਪਾਲਾਰੀ, ਪੜ੍ਹਾਵਾਰੀ, ਉਹਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਲਾਮਾਵਾਰੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੰਗ ਬੰਦ ਕਰਾਰੀ ਜੋ ਭਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰ ਸਮਝਦੇ ਆ।' • ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, 99158-03554

ਬਾਬਾ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਫ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਇਕ ਲੰਮੀ ਕਵਿਤਾ

ਇਹ ਤਾਂ ਜੋਤ ਨਿਰੰਤਰ ਕੋਈ ਦਰਦ ਪੁੱਰੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ, ਜਿਥੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕੀਂ ਸੁੱਤੇ, ਚਾਰ ਚੁੱਕੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਬਲੀ, ਨੂੰਰੀ ਵੀ ਤੋਜ ਵਗੇ, ਵਿਰ ਵੀ ਵੇਧੇ, ਇਸ ਖੰਭਰ ਵਿਚ ਸੁਖ ਸਿਰਾਗ ਜਗੇ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਖੁੰਬ ਨੇ, ਰੱਕੜਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫੇਰਾ ਲਾਇਆ। ਕੱਲਾਂ ਦੀ ਚਮਕਾਰ ਫ਼ਾਵੇ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਲੈ ਕੇ, ਰੜੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਕੇਵਲ ਉਗਾਇਆ।

'ਚਾਹ' ਵਾਲੇ ਅਰਥ ਬਦਲ ਕੇ, ਕੀੜੀ ਉਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਉਸਾਰੀ। ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ, ਜੋੜੀ ਸਗਲ ਸਿਧਤੀ ਸਾਰੀ।

ਬੱਬਰਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਜਾਇਆ। ਛੱਡ ਕੇ ਵੱਸਦਾ ਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ। ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਵਤਨਾਂ ਵੱਲ ਆਇਆ ਵੀਰਵੀ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਪਹਿਰ ਵਿਚ, ਉਸ ਨੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਵਾਲਾ ਵਰਕਾ ਪਲਟ, ਪਾਠ ਦੁਹਰਾਇਆ।

ਉਸ ਨੇ ਚਾਹਿਆ। ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਸੋਝਾ 'ਸਰਦਾਰਨੀ ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਟਲਸਟ' ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਈਏਸ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ ਦੀ ਘਾਟ ਪੰਜਾਬੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗੀ। ਲੋਕੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਠੇ ਪੁਰਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਅੱਜ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਨ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਮਾਂ ਭੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸੁਆਸਾਂ ਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਸਤੇ ਖ਼ੈਰ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਅਨਜਾਣ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਹ ਜਿਹਾ ਬੂਟਾ ਲਾ ਗਏ ਜਿਸ ਦੀ ਛਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤਕ ਨਸਲਾਂ ਮਾਣਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਡਾਕਟਰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਠਹਿਕਾ ਸ਼ਬਦ 'ਅਨਜਾਣ' ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਸਿੱਖ ਗੁ-

ਰੀਤਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਲੋਂ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਅਨਜਾਣ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਿਯ ਡਰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਧਿਐਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਵਰਗੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਭੋਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਉਠਾਈ। ਇੰਨੀ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜੀ ਤਿਕੜੀ (ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ, ਜਗਦੀਸ਼ ਕੋਸ਼ਲ, ਐਨਆਰ ਗੋਇਲ) ਵਿੱਚ ਅਨਜਾਣ ਜੀ ਇਕ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਅੱਜ ਉਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ। ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਹਿਰ

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ

ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ
ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਐੱਨਡੀਐੱਮਸੀ, ਇੰਨੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਮਰਹੂਮ ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਡਾਕ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸਮਰਪਿਤ ਰਹੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਸੋਝਾ 'ਸਰਦਾਰਨੀ ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਟਲਸਟ' ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਈਏਸ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪਲ ਤਕ ਜੁੜੇ ਰਹੇ...

ਕਵਿਤਾ
ਸੁਪਨਾ
ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਬਹਿਰ ਦੀਆਂ ਰੰਗ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਵਗਦੀ ਸੰਘਣੀ ਇਕ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਚੀਰਦਾ ਮੈਂ ਤੇਜ਼ ਹਫ਼ਤਾ ਚੁੱਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਆਪਣੀ ਕੁੱਝ ਵਿਚ ਪਲਦੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝਦਿਆਂ ਉਸ ਰਾਤ ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹਾਂਦੇ ਹੱਥਾ ਇਹ ਕੈਸਾ ਅਜੀਬ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਚਾਰ ਚੁੱਕੇ ਸੜਕ ਸੰਘਣੀ ਜਿਹੀ ਗਹਿਰ ਸੀ ਹਰ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਦੂਰ ਤਕ ਤੁਰਨ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਸੀ ਅਕਲਾਂ ਦਾ ਡਿੱਕਾ ਟੰਗ ਬਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਵਨੀਤ ਸਿੰਘ
96468-65500

ਸ਼ਾਂ ਮ ਨੂੰ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਹਾਲ ਪੁੱਛ ਬਿਠਿਆ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਕਮਰੇ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਪੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਅੱਜ ਉਦਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਅੱਜ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚਾਕਲਟ, ਕੁਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਖਾਣ ਨੂੰ। ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਉਦਿਆਂ ਹੀ ਜੇਬਾ ਫਰੋਲਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਪਾ ਚੀਕੀ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ। ਦੋ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵੀ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਦਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪਰ ਗਲ ਕੀ ਏ, ਮਾ ਦਾ ਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਡਾਇਰ ਇਸ ਲਈ ਉਦਾਸ ਹੋਈ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
95011-05655

ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਬਹਿਰ ਦੀਆਂ ਰੰਗ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਵਗਦੀ ਸੰਘਣੀ ਇਕ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਚੀਰਦਾ ਮੈਂ ਤੇਜ਼ ਹਫ਼ਤਾ ਚੁੱਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਆਪਣੀ ਕੁੱਝ ਵਿਚ ਪਲਦੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝਦਿਆਂ ਉਸ ਰਾਤ ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮ ਨੂੰ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਹਾਲ ਪੁੱਛ ਬਿਠਿਆ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਕਮਰੇ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਪੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਅੱਜ ਉਦਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਅੱਜ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚਾਕਲਟ, ਕੁਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਖਾਣ ਨੂੰ। ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਉਦਿਆਂ ਹੀ ਜੇਬਾ ਫਰੋਲਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਪਾ ਚੀਕੀ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ। ਦੋ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵੀ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਦਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪਰ ਗਲ ਕੀ ਏ, ਮਾ ਦਾ ਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਡਾਇਰ ਇਸ ਲਈ ਉਦਾਸ ਹੋਈ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗੁਜ਼ਲ
ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕੀ ਏ। ਅੱਬਰ ਜਦ ਕੋਈ ਤਾਰਾ ਟੁੱਟੇ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਕੀ ਏ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਆਸ਼ਿਕਾਂ ਦਾ ਆਵਾ ਗਿਆ ਉਤ। ਬੇਨੇ ਕਦਰਾਂ ਡੁੱਲ ਉਹ, ਵੇਖਣ ਆਪਣਾ ਸੁਝ।

ਨਾ ਕੁਝ ਪੁੱਛਿਆ, ਨਾ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਕੋਸਾ ਜਿਹਾ ਰਾਪ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਤੂੰ ਰੁੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਮੇਰਾ ਇਕ ਗੀਤ ਤੂੰ ਅੱਜ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੇ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਕਦੇ ਮੈਂ ਵਾਹਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਹਨੇਰਾ ਚਾਨਣ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਘਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦਿਲ ਪੁੱਛਦਾ ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਕੀ ਏ। ਤੇਰਾ ਉਸ ਦਾ ਕਿਸ਼ਤਾ ਕੀ ਏ।

ਅੱਬਰ ਜਦ ਕੋਈ ਤਾਰਾ ਟੁੱਟੇ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਕੀ ਏ।

ਚੁਗੀ ਕਿੱਥੇ ਟੁੱਟਦੀ, ਰਾਝੇ ਮਾਤਰ ਗੀਰ। ਪੀਟੀ ਕੋਫ਼ੀ ਚਾਕ ਤੋਂ, ਨਾਲ ਖਾਵੇ ਖੀਰ।

ਮੇਰੀ ਪੁੱਛ ਫੜਨ ਕਰ, ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਫ਼ਰਿਹਾਦ। ਛੇਤੀ ਕੋਠੀ ਪਹੁੰਚ ਤੂੰ, ਮੇਰੀ ਕਰਦੀ ਯਾਦ।

ਖੜ੍ਹਾ-ਖੜ੍ਹਾ ਹੀ ਵਿਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਠੇ ਨਾਲ ਸਸਤਾ ਕੀ ਏ।

ਸੰਗੀਤਾ ਭੰਡਾਰੀ
97790-39977

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਆਸ਼ਿਕਾਂ ਦਾ ਆਵਾ ਗਿਆ ਉਤ। ਬੇਨੇ ਕਦਰਾਂ ਡੁੱਲ ਉਹ, ਵੇਖਣ ਆਪਣਾ ਸੁਝ।

ਮੇਰੀ ਪੁੱਛ ਫੜਨ ਕਰ, ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਫ਼ਰਿਹਾਦ। ਛੇਤੀ ਕੋਠੀ ਪਹੁੰਚ ਤੂੰ, ਮੇਰੀ ਕਰਦੀ ਯਾਦ।

ਖੜ੍ਹਾ-ਖੜ੍ਹਾ ਹੀ ਵਿਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਠੇ ਨਾਲ ਸਸਤਾ ਕੀ ਏ।

ਗੁਜ਼ਲ
ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕੀ ਏ। ਅੱਬਰ ਜਦ ਕੋਈ ਤਾਰਾ ਟੁੱਟੇ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਕੀ ਏ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਆਸ਼ਿਕਾਂ ਦਾ ਆਵਾ ਗਿਆ ਉਤ। ਬੇਨੇ ਕਦਰਾਂ ਡੁੱਲ ਉਹ, ਵੇਖਣ ਆਪਣਾ ਸੁਝ।

ਮੇਰੀ ਪੁੱਛ ਫੜਨ ਕਰ, ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਫ਼ਰਿਹਾਦ। ਛੇਤੀ ਕੋਠੀ ਪਹੁੰਚ ਤੂੰ, ਮੇਰੀ ਕਰਦੀ ਯਾਦ।

ਖੜ੍ਹਾ-ਖੜ੍ਹਾ ਹੀ ਵਿਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਠੇ ਨਾਲ ਸਸਤਾ ਕੀ ਏ।

ਸੰਗੀਤਾ ਭੰਡਾਰੀ
97790-39977

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਆਸ਼ਿਕਾਂ ਦਾ ਆਵਾ ਗਿਆ ਉਤ। ਬੇਨੇ ਕਦਰਾਂ ਡੁੱਲ ਉਹ, ਵੇਖਣ ਆਪਣਾ ਸੁਝ।

ਮੇਰੀ ਪੁੱਛ ਫੜਨ ਕਰ, ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਫ਼ਰਿਹਾਦ। ਛੇਤੀ ਕੋਠੀ ਪਹੁੰਚ ਤੂੰ, ਮੇਰੀ ਕਰਦੀ ਯਾਦ।

ਖੜ੍ਹਾ-ਖੜ੍ਹਾ ਹੀ ਵਿਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਠੇ ਨਾਲ ਸਸਤਾ ਕੀ ਏ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਆਸ਼ਿਕਾਂ ਦਾ ਆਵਾ ਗਿਆ ਉਤ। ਬੇਨੇ ਕਦਰਾਂ ਡੁੱਲ ਉਹ, ਵੇਖਣ ਆਪਣਾ ਸੁਝ।

ਮੇਰੀ ਪੁੱਛ ਫੜਨ ਕਰ, ਕਿੱਥੇ ਹੋ ਫ਼ਰਿਹਾਦ। ਛੇਤੀ ਕੋਠੀ ਪਹੁੰਚ ਤੂੰ, ਮੇਰੀ ਕਰਦੀ ਯਾਦ।

ਖੜ੍ਹਾ-ਖੜ੍ਹਾ ਹੀ ਵਿਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਠੇ ਨਾਲ ਸਸਤਾ ਕੀ ਏ।

ਸੰਗੀਤਾ ਭੰਡਾਰੀ
97790-39977

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਮੁੱਤਲਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਚਾਰਜੋਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਾਲੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿਕਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿੱਘਰਦੀ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੱਕੜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਡੀਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰੀ ਕਲਾ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘਟੀਆ ਮਜ਼ਾਕ ਬਣਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਇਉਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉੱਚੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਲ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਅਪਾਹਜਾਂ ਦੀ ਹੋਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੜੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਚਨਾਤਮਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਣਠੱਕ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖਕਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰੋਗਤ 'ਚ ਪੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪਾਹਜਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਿਠਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਫਿਲਮਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਕੇਵਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਖਾਸੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਨਵੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰਤਾਂਦਰ ਸੀਵਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ-2016 ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਉਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਹੌਲ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਅਸਲ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਗ ਵਧਣ ਦੇ ਰਾਹ ਹੋਰ ਮੌਕਲੇ ਹੋਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਏਜੰਡਾ

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਮਾਪਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਗੁਝਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੱਛ ਭਾਰੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਐਨਪੀਏ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਭਗਵੰਤੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਫ਼ ਝਲਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਲੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਗ਼ੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਹੱਥ ਪਿਛਾ ਕੇ ਇਹ ਲਾਭ ਮਿਲੇ। ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਖਸਤਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨੋਨੁਸ਼ਨ ਦੇ ਮੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੁਕੂ ਪ੍ਰਥਮਾਂ ਦਾ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸੋਲਵੇਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ 22 ਅਤੇ 23 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਟੀਮ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮੱਗਾਂ ਪੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿੱਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 16 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਪੱਛਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜਿ ਅਨੀ ਨੇੜੇ ਜਿਸ ਲਈ ਭਲਕੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਲੰਧਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੱਦਾਂ ਤਹਿਤ ਸੁਬੋ ਦੇ 10000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਰੱਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 6767 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਲ ਲਈ ਖੋਤੀ ਜਿਠਾਣਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਮੇਂ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ 650 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਸਮੱਗਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ 515.55 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੂੰਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ 1600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਸੁਬਿਠਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕਈ ਹੋਰ ਸੁਬਿਠਾਂ ਮਾਸਕਰ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਸੁਬਿਠਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਹਾਲੀਆ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਕੁਲੀਲ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਇਬ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸੁਬੋ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਸਦ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੱਦਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿ ਅਨੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸਿਆਸੀ ਬਦਨਾਮੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਥੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੱਚ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਸਨਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਸਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬੱਝਵੀਂ ਪੈਰਵੀ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦਰਖੇਬ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਕੜਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਸੁਬਿਠਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿਛੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਨਅਤੀਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਵੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੈ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸੁਬਾ ਸੁਖਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਸਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਬੰਨ, ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜੋ ਰਵੱਈਆ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਬੋ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹੇਠਲਾ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਕਤ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅੱਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਦਾ ਮਾਸਕ ਦੌਰਾ

ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸੱਜਰੇ ਮਾਸਕ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ਕ ਕਰ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮਾਸਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰੋਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ; ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਧਾਰ, ਵਣਜ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਇਸ 'ਸਦਾਬਹਾਰ ਦੇਸ਼' ਨੂੰ ਤਰਕ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ।

ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਤੇ ਹੋਏ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਦੀ ਨੇ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਹੱਲ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਸਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਤਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਅਸਹਿਜ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਕਰੇਨ ਸੈਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮੋਦੀ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੀ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਸੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਰਥਿਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੂਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਣਨੀਤਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕੋਕੀਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਵੇਂ ਅੱਧਮਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਫਿਰਕਰਮੋਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਰਣਨੀਤਕ ਭਾਈਵਾਲ ਵਜੋਂ ਹੀ ਦੇਖੇਗਾ। ਸਤੰਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਨੇ ਪੁਤਿਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਇਹ ਜੰਗ ਲੜਨ ਦਾ ਯੁੱਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਦੀ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਰ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਬਲਕਿ ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਕੇ ਰੂਸ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਨੇ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਦਰਮਿਆਨ ਬਣੇ ਜਮ੍ਹਦ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਸੁਝਾਵ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕੁਟਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਜਗਤ ਅਤੇ ਰੂਸ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ। ਦਰਅਸਲ, ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁਣ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਭੂ-ਸਿਆਸਤ ਅੰਦਰ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਸਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੱਛੋੜੇ ਮੱਲਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ: ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ

JATWINDER GREWAL GOVERNOR ANARDE zamindara@yahoo.com

PARMINDER SINGH STATE ANARDE

ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਕਟਾਈ ਹੋਈ। ਵਧੇਰੇ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਰਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਟੌਤੀ, ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ, ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਧਾਉਣ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਯਤਨ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਨਰ-ਵਣਨ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਵਣੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ @ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਹੋਏ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਤੋਂ, ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜੀ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਰਿਆਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇੱਕ ਰਾਜ, ਆਪਣੀ ਅਮੀਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਜੀਵਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਕਟਾਈ, ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ, ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜੀ) ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਰਿਆਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ

ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜਾਬ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਕਾਸ, ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਅਤੇ ਪਹਾਲੀ ਸਾਫ਼ਨ ਵਰਗੇ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਥਾਹੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਵਰਾਅ, ਅਤੇ ਅਣਸੰਘੋੜ ਸੀਵਰੇਜ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ ਸਗੋਂ ਜਲ-ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੀਬਰ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸਾਂ, ਗਾਇਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਮਿੱਟੀ ਸੰਭਾਲ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਤੋਂ, ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜੀ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਰਿਆਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ

ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੂਲ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮੌਸਮ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਿਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਆਪਕ ਯਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ, ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੰਜੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਗੰਗਨ ਪੰਜਾਬ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਬੋ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਕਵਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ @ ਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ, ਹਰੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਲਕੀਲੇਪਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ ਸਗੋਂ ਜਲ-ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੀਬਰ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸਾਂ, ਗਾਇਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਮਿੱਟੀ ਸੰਭਾਲ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਤੋਂ, ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜੀ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਰਿਆਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ, ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮੌਸਮ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਿਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਆਪਕ ਯਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ, ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੰਜੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਗੰਗਨ ਪੰਜਾਬ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਬੋ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਕਵਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ @ ਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ, ਹਰੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਲਕੀਲੇਪਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ ਸਗੋਂ ਜਲ-ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੀਬਰ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸਾਂ, ਗਾਇਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਮਿੱਟੀ ਸੰਭਾਲ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਤੋਂ, ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜੀ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਰਿਆਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟਿਕਾਊ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੂਹਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ @ ਤੇ, ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ, ਨਗਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਈਕੋ-ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਾਏ ਗਏ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਚਰਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਵਰਗੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰਿਆਲੀ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਟੀਚੇ ਹਨ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਵਿਗੜ ਰਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਲੋੜਸ਼ਾਹਕ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਾਅਲੀ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੈਕੋਟ ਦਾ ਕੀਤਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼; ਛੇ ਜਾਅਲੀ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਸਮੇਤ ਅੱਠ ਕਾਬੂ

> ਪੁਲਿਸ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਛੇ ਜਾਅਲੀ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਸੱਤ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਾਲਾ ਲੈਪਟਾਪ ਕੀਤਾ ਬਰਾਮਦ > ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸੁਬੋ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ > ਸੱਕੀ ਗੰਨ ਹਾਉਸਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ: ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 14 ਜੁਲਾਈ --ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਖਿਉਰੋ-- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਬੋ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਚੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਛੇ ਜਾਅਲੀ ਅਸਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰੈਕੋਟ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ

ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਲੋਰੀਆਂ

ਮਨੁੱਖ ਮਾਤਰ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸਦਾਚਾਰ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੀ ਆਉਦੀ ਹੈ। ਲੋਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਸਮੇਂ ਇੰਤੀਮ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਚਰਚ, ਸਨਾ, ਇੰਦ੍ਰ, ਜੋ, ਅਮਲਤਾਸ ਦੀ ਗੁੱਚ, ਜਵਾਇਦ, ਸੋਢ ਅਤੇ ਮੁਨੱਕਾ ਦਾਖ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਘੋਲ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਘੁੰਟ ਪਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਘੁੰਟੀ ਅਥਵਾ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਾਲਕ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਲੋਰੀਆਂ ਦੀ ਪੀੜੀ ਘੁੰਟ ਸਦਾ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਸਦਾ-ਸਦਾ ਲਈ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਗਸ ਚੱਖਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ
94630-34472

ਕੱਚਾ ਮਿੱਠਾ ਖਾਣਾ

ਲੋਰੀਆਂ ਕੇਵਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਆਉਣ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੱਚਾ ਮਿੱਠਾ ਖਾਣ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਗਿੱਠ ਜੰਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਸਮੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਪੀੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਰੋਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਹਾੜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗਿੱਠ ਲਾਹਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿੱਠ ਕਰ ਕੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਿੱਠੀ ਤਲੀ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਲੱਸ ਕੇ ਗਿੱਠ ਲਾਹਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਖਿਆਨ ਪੀੜ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਲੋਰੀ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ :

ਲੋਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ। ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਦੁਲਾਰਦੀਆਂ ਤੇ ਪੁਰਕਾਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਹਦਾ ਘਰ ? ਬੱਚਤ ਤਾਂ ਘਰਾ ਦੀਆਂ ਰੋਟਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲਕਾਰੀਆਂ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਉਹ ਘਰ ਇੰਨਾ ਦੀ ਚਾਚ ਦਿਵਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੁਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੇ ਹੀੜਾ ਸਮੇਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਅਮੁੱਲ ਸਮਾਇਆ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਨ-ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟਾਕਰਾ ਨਹੀਂ। ਬੇਅੱਲਦ ਮਾਪੇ ਅੱਲਦ ਲਈ ਖੁਦਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਲੈਂਦੇ। ਉਹ ਮੰਨਤਾ ਮੰਨਦੇ, ਸਾਧਾਂ ਸੱਤਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਰੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਦੇ ਅਤੇ ਪੀਰਾਂ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਰਾਂ 'ਤੇ ਮੱਥੇ ਰਗੜਦੇ ਹਨ।

ਕੁਤੁਬਤਾੜੀਆਂ

ਬੱਚਾ ਕੁਤੁਬਤਾੜੀਆਂ ਕੱਢਣਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਜੇ ਜਾਂ ਮੰਜੀ 'ਤੇ ਪਿੱਠ ਭਰਨੇ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾੜ ਲਾੜੀਉਂਦੀ ਹੋਈ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਆਲਿਸ਼ਾਨੀ ਹੋਈ ਲੋਰੀ ਦੇ ਬੋਲ ਬੋਲਦੀ ਹੈ :

ਹੈਂ ਤੇ ਬੱਚਾ ਖੁਸ਼ ਖਿੜਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਡ ਕਈ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਲੋਰੀਆਂ ਹਨ :

ਇੱਥੇ ਮੇਰੀ ਖੰਡ ਸੀ
ਇੱਥੇ ਮੇਰਾ ਖਿਉ ਸੀ
ਇੱਥੇ ਮੇਰਾ ਦੁੱਧ ਸੀ
ਇੱਥੇ ਮੇਰੀ ਮਾਦਾ ਸੀ
ਕਾਕੇ ਦਾ ਘਰ ਲੱਭਦਿਆਂ
ਲੱਭਦਿਆਂ ਲੱਭ ਗਿਆ...

ਖਿੜਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸਣਾ
ਐਨੇ ਬੋਲ ਬੋਲਣ ਮਗਰੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ

ਡਾ. ਜੀਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇਰਾ

ਸੋਫੀਆ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਓਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ...

ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਔਰਤ ਸੋਫੀਆ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ

ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਪੰਜਾਬ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਬਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਦਹਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਲਹਿਰ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੁਬ ਉੱਚੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਬਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਦਹਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਸੋਫੀਆ ਨੇ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ ਡੁਬ ਵੀ ਭਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ ਇਹ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਔਰਤ ਦੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਭਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਤੁਕ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਫਾਰਮ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਰੀਵਾਦੀ

ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਾਬ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਹੂਰੇ ਘਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਤਦ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹਦੀ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਬਾਲ ਖੇਡਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਥੋਂ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਡੁੱਕੀ ਦੇ ਮੁੰਡਾ ਜੰਮਣ ਤੇ ਸਿਆਣੀਆਂ ਬੁਝੀਆਂ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, 'ਤਾਈ ਹੁਣ ਡੁੱਕੀ ਦਾ ਸਹੂਰੇ-ਘਰ ਵਸੋ' ਹੋ ਜ਼ੂ?' ਗੋਦ ਹਰੀ ਹੋ ਤੇ ਔਰਤ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਮੰਨਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਲਾਲ ਦੀ ਬੜੀਆਂ ਹੀੜਾਂ

ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਭਾਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਧੰਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦਾ ਤੇ ਬਾਹਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਜਨਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਚੇ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਟਕਾਓ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸੁਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਮਹੁਰ ਸੁਰ ਤੇ ਲੈ ਪੈਂਦਾ ਕਰਦੇ ਨੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਨੀਂਦਰ ਭਾਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਨੀਂਦ ਦੇ ਯੁੱਟੇ ਲੱਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਨ ਜੀਵਨ ਚਿੱਤ-ਪੱਤਰ ਹੈ।

ਗਾਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਐਸੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ, ਛੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਬਰਾਬਰ-ਕੋਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਰਗ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ

ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਟੁੱਟਦਾ-ਟੁੱਟਦਾ ਇਕੱਲੇਪਣ ਤੇ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵਧੇ ਸਾਧਨ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਪਾਓਟ ਦੀ ਥਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਇਸ ਕਦਰ ਡੱਬ ਰਿਹਾ

ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਤਿਆਚਾਰ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਰਿਸ਼ਤੇ-ਨਾਤੇ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ੍ਹ ਨੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਧ ਰਹੀ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਸੋਚ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਗਾਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਐਸੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ, ਛੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਬਰਾਬਰ-ਕੋਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਰਗ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ
98556-00701

ਡਾ. ਪ੍ਰਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰੋਕ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਚ ਲੋਕ ਨਾਟ ਦੇ ਜਨਮ ਰੂਪਾਂ ਤੇ ਵੇਨਗੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਸਥਾਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖਿਉੜੇ ਦਾ ਲੋਕ ਨਾਟ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਖਿਉੜੇ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵਾਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਲਹਿਰੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਪੁਨਾ ਉੱਪਰ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੇਨਗੀ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਗਾਇਨ ਤੇ ਖੇਡੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨਾਟ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨੂੰ ਖਿਉੜੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੌਕੇ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਟੋਲੀਆਂ ਆਰਮੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੱਕਾਂ ਲਗਾ-ਲਗਾ ਕੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਨਾਟਕ ਵੀ ਖੇਡਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਵਾਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਲੋਕ ਨਾਟ ਉਸਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਨਾਟ ਖੇਡਦਿਆਂ ਔਰਤ ਕਲਾਕਾਰ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਸਵਾਰਾ ਵੀ ਰਚ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਚਾਵਾਂ ਮਲੂਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸੌਕੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸੁਭ ਅਵਸਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਖਿਉੜੇ ਖੇਡੇ/ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਖਿਉੜੇ ਦਾ ਲੋਕ ਨਾਟ ਖੇਡਣ ਵਾਸਤੇ ਬੜੇ ਅਜੀਬ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਰੰਗਮੰਚ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਡਾ. ਜੀਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਟਸਾਥਾ ਬੋਲੀ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਆਰਮੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਦੋ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਜਾਂ ਚੌਤਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੋ ਟੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਔਰਤਾਂ ਨਾਟਕੀ ਸਵਾਰਾ ਉਚਾਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦਾ ਡੁਬ ਡਾਚ ਲੋਕ ਪੁਨਾ ਵਿਚ ਗਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।' (ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼, ਪੰਨਾ 1194)

ਚੇਤਿਆਂ 'ਚੋਂ ਵਿਸਰ ਗਿਆ ਲੋਕ-ਨਾਟ ਖਿਉੜੇ

ਨਾਟਕੀ ਸਵਾਰਾ

'ਖਿਉੜੇ' ਲੋਕ ਨਾਟ ਖੇਡਣ ਵਾਸਤੇ ਬੜੇ ਅਜੀਬ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਰੰਗਮੰਚ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਡਾ. ਜੀਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਟਸਾਥਾ ਬੋਲੀ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਆਰਮੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਦੋ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਜਾਂ ਚੌਤਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੋ ਟੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਔਰਤਾਂ ਨਾਟਕੀ ਸਵਾਰਾ ਉਚਾਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦਾ ਡੁਬ ਡਾਚ ਲੋਕ ਪੁਨਾ ਵਿਚ ਗਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।' ਲੋਕ ਨਾਟ ਖੇਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਇਕ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਸਵਾਰਾ ਉਚਾਰਦੀਆਂ/ ਅਲਪਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਰਾ ਦੇ ਡੁਬ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵਿਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਨਾ ਉੱਪਰ ਗਾ ਕੇ ਉਹ ਜਰਵੇ-ਵੱਢਵੇਂ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਵਾਰਾ-ਜਵਾਬ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲੋਕ ਨਾਟ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਕਈ ਥਾਈਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕਿਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਨਾਇਕ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ, ਟਿਕ-ਟਿਕੀ ਲਗਾ ਕੇ, ਬੜੀਆਂ ਸੱਪਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰੀਤਮ (ਜੋ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ) ਉੱਠ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਬੜੀਆਂ ਹਸਰਤ ਭਰੀਆਂ ਨਿਗਾਹਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਉਸ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਚਾਨਣੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿਚ ਦੋਰ

ਰਾਤ ਗਈ ਤੱਕ ਇਹ ਲੋਕ ਨਾਟ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਕਰ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਖਿਉੜੇ ਖੇਡਣ ਦਾ ਚਲਨ ਵਧੇਰੇ ਪਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਿਵੇ ਨੇ ਬੇਰਕ ਖੁੱਸਦਿਆਂ ਗਿਣਾ ਹੈ। ਵਕਤ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਡੁਬ ਨੇ ਬਦਲ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਡੁਬ ਚੁਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਨਾਟ ਵੀ ਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਿਉੜੇ ਦਾ ਲੋਕ ਨਾਟ ਲੋਕ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਰੂਪ, ਚਰਨ, ਸੁਭਾ, ਸਥਾਨ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਡੁਬ ਨੂੰ ਲਗਪਗ ਗਵਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਨਾਟ ਪਰੰਪਰਾ ਥਾਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰ ਲੋਕ ਨਾਟ ਉੱਪਰ ਤੇ ਖਿਉੜੇ ਲੋਕ ਨਾਟ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਇਸ਼ਾ ਵੱਲ ਹੋਰ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰਨ/ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਥਾਪਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਲੋਕ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਿੱਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ।

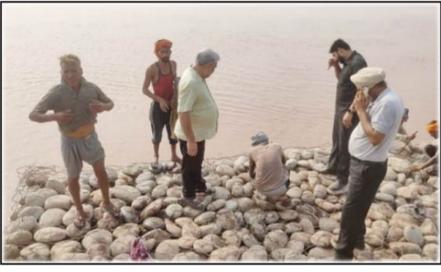
98885-10185

ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਨੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਮਿਅਾਲ ਅਤੇ ਨਰੋਟ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਵਿਸੇਸ ਦੌਰਾ

ਪਠਾਨਕੋਟ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਕੋਥਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਨੇ ਵੱਲੋਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਭੋਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਬਲਾਕ ਬਮਿਅਾਲ ਅਤੇ ਨਰੋਟ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਸਰੋਟਾ, ਬੰਜਕੀਚਕ ਕੁਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀਪੁਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸੇਸ ਤੌਰ ਤੇ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਵਸ੍ਰੀ ਸੁਬੇਦਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੇਈਪ ਕੁਮਾਰ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਾਜੇਸ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਪੰਚ ਦਨਵਾਲ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਪੰਚ ਸਰੋਟਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ, ਮੱਖਣੂ, ਪੁਲੀ ਸਿੰਘ ਫਰਵਾਲਾ, ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ, ਰਾਧਾ ਸਰਮਾ, ਤਰਸੇਮ ਬੰਜਕੀਚਕ, ਵਿਧਾਨ ਭਾਰਤੀ, ਸਰਪੰਚ ਉਦੀਪੁਰੀ ਗੋਮਾਂ ਅੰਨਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੋਥਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਬਮਿਅਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਰੋਟਾ, ਬੰਜਕੀਚਕ ਕੁਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਂਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਪਿੰਡ ਸਰੋਟਾ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਰੋਟਾ ਅਧੀਨ ਕਰੋਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਸੁਣੀਆਂ। ਕੋਥਨਿਟ

ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਥਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚਕ ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਿੰਡ ਪਹਾੜੀਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਭਾਰਤ ਪਾਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਉਂਚ ਦਰਿਆ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਾੜੀਪੁਰ ਪੋਸਟ ਦੇ ਨਾਲ ਉਂਚ ਦਰਿਆ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਰੋਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਦੌਰਾਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਵਿਸੇਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਪਹਾੜੀਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜੋ ਕਰੋਟਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ

ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੋਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਇਸ ਵਾਰ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਬੰਧੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਲਈ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸੇਸ ਦੌਰੇ ਕਰਕੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਰਿਭਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਏ।

4 ਲੇਬਰ ਕੌਂਡਜ ਤੇ 3 ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾੜੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਸਥਾਨਕ ਸੀ. ਡੀ. ਪੀ. ਓ. ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਗਨਵਾੜੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਲਾਕ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਕ ਕਰਵਾਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ

ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ 13 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮੰਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੁਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੁਨੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੱਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਨ 2014 ਤੋਂ ਅੰਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਦੀ ਕੌਮਕਾਜ ਦੀ ਸਬੰਧੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਣਗਿਣਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਰੇਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਕੱਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਰਕੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਜੋ ਕੱਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੈ ਕੇ

ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ 4 ਲੇਬਰ ਕੌਡਜ ਤੇ ਤਿੰਨ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 4 ਲੇਬਰ ਕੌਡਜ ਤਿੰਨ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਅੰਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾੜ ਕੇ ਕੱਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੰਗੂ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜ਼ਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ, ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਹੋਰ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਰਕਾਰ ਜਾਅਲੀ ਐਸ.ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ- ਬਾਲਮੀਕੀ ਟਾਇਗਰ ਫੋਰਸ

ਜਲੰਧਰ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੋਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਬੱਸਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਾਲਮੀਕੀ ਟਾਇਗਰ ਫੋਰਸ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਤੇ ਜਾਅਲਾਸਾਜ਼ ਸ਼ਖ਼ਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਪੀਰਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਮਕ ਲੜਕਾ ਐਸ.ਸੀ. ਜਾਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਬਾਲਮੀਕੀ ਟਾਇਗਰ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਪਿਤਾ ਅਮਰ ਗਾਰਡਨ, ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪੀਰਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਜਲੰਧਰ ਨੇ

ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਇੱਕ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਟਾਈਪ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਨ ਜਾਤੀਸੁਚਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਕਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪੀਰਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਾਰੇ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਝ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਪੀਰਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਪੀਰਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਰਾਜਪੂਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ

ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰ ਗਾਰਡਨ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏਸੀਪੀ ਨਾਰਥ ਨੇ ਬੜੀ ਗਹਿਨ ਜਾਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪੀਰਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਐਸ.ਸੀ. ਜਾਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਗਲਤ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਸੀ. ਰਿਸ਼ਮਾ ਬੱਸਲਾ ਪਤੀ ਮਾਇਕ ਬੱਸਲਾ ਤੇ ਭਤੀਜੇ ਦੇਵਨ ਬੱਸਲਾ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੜਤਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਣਯੋਗ ਸੀ.ਪੀ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਫ਼ ਆਈ ਆਰ. ਕਰਨ ਦੇ ਅੱਗ ਸਾਹੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸਤੇ ਪੁਲਿਸ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 8 ਵਿਖੇ ਅਮਰ ਗਾਰਡਨ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹਾ ਦੇ ਬਿਘਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਐਫ਼ ਆਈ ਆਰ ਨੰਬਰ 122/24 ਮਿਤੀ 12-06-2024 ਜੇਠੇ ਧਾਰਾ 177-420-465-468-471-120 ਥੀ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਤੋਂ ਚਿੰਨਾਂ ਕੱਢੀ ਵੀ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ।

ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਰਾ ਨੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸਵਰਗ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਈ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਆਪਣਾ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਫਾਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ

ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਲਭਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੀ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਜਿਥੇ ਵੀ ਗਏ, ਉਥੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ, ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਚਮਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਣਮੱਤੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਯੂਥ ਆਰ ਟਰੇਪੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਰਾ (ਖਰੜ) ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਠੇਕਾ ਖਰੜ ਵਿੱਚ ਗੈਲ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ

ਦੀ ਸਵਰਗ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਈ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਆਪਣਾ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਫਾਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਾਰਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਖਰੜ ਤੋਂ ਇੰਚਾਰਜ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਗਿੱਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ (ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ) ਵਿਖੇ ਧੀਰਾ ਐਂਪਲ ਫਾਰਮ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਣਾ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੌਕੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਰਾ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਬਖਸ਼ੇ। ਯੂਥ ਆਗੂ ਧੀਰਾ

ਨੇ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੇ ਮੌਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਮਾਡੀਆਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਕੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ, ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਰਾ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਰਾਣਾ ਗਿੱਲ ਤੇ ਧੀਰਾ ਦਾ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਧਾਰੀਆਂ ਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗੀ :- ਇੰਸ. ਬਿੱਟੂ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਰੁੱਖ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਮਲੇ ਵੱਲੋਂ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂ ਹੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਧਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਪੁੱਜੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਟਾਵਟ ਸਮਾਨ ਸੁੱਕ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ਧਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੇ ਕੌਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲੰਘਣਾ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅੱਖਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਦੇਖੀ ਸੜਕ ਦੇ ਅੱਗ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਸੁੱਕ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਜਿਉਂ ਹੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਟੀਮ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾ

ਦੜਤੀ ਫੈਲ ਗਈ। ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਬਾਈ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਸੁਣਿਆ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨਾਲ ਹੋ ਕੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਜਾਇਜ਼ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਭਗਤ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਨਾਭਾ ਛੋਟੀ ਸਿੰਘਦੇਵੀ ਨਵਾਂਗਾਉਂ ਪੁੱਥੇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਖੀ ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੋ ਕੇ ਬੱਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੋ ਕੇ ਬੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ 8 ਜੁਲਾਈ 2024 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਭਾ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਪੁੱਥੇਕ

ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਭਗਤ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਲਈ ਦੋ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਤਨ-ਮਨ-ਪਨ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਏ ਦੇ ਕੇ ਨਮਨਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਾਂਸਲ, ਮਹਾਵੀਰ ਗੋਇਲ, ਨੀਰਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਵਰਮਾ, ਠਾਠ ਰਾਮ, ਠਾਠ ਰਾਮ ਨਾਭਾ, ਅਰੁਣ ਬੱਠਨ ਸਮੇਤ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਈ

ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਰਾਜ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਨਾਭਾ ਛੋਟੀ ਸਿੰਘਦੇਵੀ ਨਵਾਂਗਾਉਂ ਵਿੱਚ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਵੀਰ ਗੋਇਲ, ਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਾਂਸਲ, ਨੀਰਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਵਰਮਾ, ਠਾਠ ਰਾਮ, ਜੋ ਕੇ ਬੱਤਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਜੋ ਕੇ ਬੱਤਾ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ, ਫਿਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 12 ਵਜੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਵੀਰ ਗੋਇਲ, ਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਾਂਸਲ, ਨੀਰਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਵਰਮਾ, ਠਾਠ ਰਾਮ, ਜੋ ਕੇ ਬੱਤਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਜੋ ਕੇ ਬੱਤਾ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ, ਫਿਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੁਰੂਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਹੋਈ ਟਰੈਫਿਕ ਸਮੱਸਿਆ

ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਹੋਈ ਟਰੈਫਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਆਪਣੀ ਜਨਹਿੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਵਕੀਲ ਵਾਸੂ ਰੰਜਨ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਸਰਹੱਦ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਾਸੂ ਰੰਜਨ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆ ਨੇ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਸਵਰਣ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਅੰਬਾਲਾ-ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜ ਮਾਰਗ @ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਨਹਿੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਬਾਰਡਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਰੂਟ ਮੁੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੋਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਬਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਾਰਡਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਬਾਲਾ ਲਈ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਸੂ ਰੰਜਨ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਬਾਲਾ ਤੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਆਉਣ ਲਈ ਭਾਰੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਬਾਲਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਾਸੂ ਰੰਜਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੜਕ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ, ਸੜਕ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਸਰਹੱਦ ਦਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਾਸੂ ਰੰਜਨ ਸ਼ਾਂਡਿਲਿਆ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਨਹਿੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹੱਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਗਾਈ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਅੰਬਾਲਾ ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ @ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਬੋਝ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਬੋਝੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ @ਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖਰ ਟ੍ਰਾਈਬੀਨੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ ਇਤਿਜਾਹ ਹੈ।

ਹੁੰਮਸ ਭਰੀ ਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਹਾਲੇ-ਬੋਹਾਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 13 ਜੁਲਾਈ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਮੌਸਮ ਖੁਸ਼ਕ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੁੰਮਸ ਭਰਿਆ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀ

ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਗ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ-ਮੀਂਹ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਲਾਕੇ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਤੋਂ 14 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਮੌਸਮ ਇਸੇ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਕ ਹੀ ਰਹੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ 14 ਜੁਲਾਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਐਂਟੀਸਾਇਕਲ ਦੁਆਰਾ ਮੌਸਮ ਆਪਣਾ ਮਿਜ਼ਾਜ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ 13 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੂਬੇ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੁਟਵਾਂ ਮੀਂਹ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। 13, 14 ਤੇ 15 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਲਕਾ ਮੀਂਹ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਤੇ ਰਾਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੁਪਨਗਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 12.5 ਐੱਮਐਮ ਮੀਂਹ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿੱਚ 5 ਐੱਮਐਮ, ਫਿਰੋ

ਕੇ. ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ ਤੇ 'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕ ਰਮਨ ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਾਲ ਗਰਮਾਈ ਸਿਆਸਤ

ਦੋਸ਼ੀਆਂ
ਜਲੰਧਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਜਲੰਧਰ ਪੱਛਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਜਮਿਨੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਗਰਮਾ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇ. ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ

ਹੋਈ। ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕ ਖੋਮੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਚ ਹਲਚਲ ਮਚ ਗਈ। ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਰਮਨ ਅਰੋੜਾ ਦੇ ਪੀ. ਏ. ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਪੀ. ਏ. ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇ. ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਭਾਜਪਾ ਹਾਈਕਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਸਿਪਾਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਮਿੰਦਾਰੀ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਭੰਡਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਭਾਜਪਾ ਹਾਈਕਮਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਹਿ-ਇਕਾਗਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਜਮਿਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰੀ ਕੰਮ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ

ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ 13 ਜੁਲਾਈ। ਕੋਬਾਇਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਟੀ. ਟੀ. ਓ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੋਹੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਵਾਲੀਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਕੋਬਾਇਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਰੋਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੁਪਨਾ ਉਲੀਕੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ

ਸੁਪਨਾ ਤਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਵਾਨ, ਕਿਸਾਨ, ਵਪਾਰੀ, ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਗੱਲ ਕੀ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕੁਰਾਹੇ ਪਈ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਜੋ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਹਿਰ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨਾ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੀ ਜਬਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਡਾਂ ਵਰਗੇ ਉਪਰਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਤਕੜੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪਿਛਲੇ 20 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹਨ੍ਹੇਰੇ 'ਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਲਭ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਇਲਾਕਾ

ਜਲੰਧਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਫੰਡ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਜਲੰਧਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਵੀਆਂ ਔਲ. ਏ. ਡੀ. ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਲਗਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹਾਲੇ ਪੂਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ ਅੱਧੀਆਂ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਬੰਦ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਉਲਭ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਲਾਕਾ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ 20 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਧਾਰਪਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਾ ਜਨਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 100 ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ-ਅੱਧੀ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟ ਹੀ ਜਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜਗ੍ਹਾ ਘੁੱਪ ਹਨ੍ਹੇਰਾ ਹੋ ਕਾਰਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਦਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਿਵ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਲਭ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਵਾਸੀ ਯਾਦਵ ਬੋਸਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਗਮ ਕੋਲ 3 ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਸੇਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਨੀਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯਾਦਵ ਬੋਸਲਾ ਨੇ ਦੱਸ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਸਟਾਫ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਮੈਨਟੇਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਸੰਸਦ 'ਚ ਦਿੱਤਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਸ਼ਣ

ਕਿਸ਼ਨ ਪਾਲ
ਸੰਗਰੂਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ। ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੰਬੋਧਨ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਖੇਦ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ 80 ਫੀਸਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਣਾ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰਨ, ਬਾਰਡਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀਦੀ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਓਲੰਪਿਕਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ, ਨਿਸ਼ਾਨੋਬਾਜ਼ ਅਭਿਨਵ ਬਿੰਦਰਾ, ਉਦਯੋਗੀ ਨਾਲ ਖੱਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਮੀਤ

ਹੋਅਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਤੱਤਕਾਲੀ ਗ੍ਰੀਹ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ

ਹੋਅਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਰ. ਡੀ. ਐੱਫ. ਸਮੇਤ ਰੋਕੇ 8000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਰਵਿੰਦ ਕੰਜਰੀਵਾਲ, ਮਨੋਜ ਸਿਸੋਦੀਆ, ਹੇਮੰਤ ਸੋਹਨ ਸਮੇਤ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੀਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਚੁੱਕਿਆ ਅਗਨੀਵੀਰ ਸਕੀਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਹੀਦ ਪੰਜਾਬੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਗਰਮਾਈ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਦਾਨ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਹੈ। ਉਹ ਭੀਖ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਅੱਧੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਮੀਤ ਹੋਅਰ।

ਇੱਠੇ ਵਰਲਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਚ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਿਓ-ਧੀ ਸਣੇ ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਜਲੰਧਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਗੜ੍ਹਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਇੱਠੇ ਵਰਲਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਭੰਨਤੋੜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਿਓ-ਧੀ ਸਮੇਤ ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਥਾਣਾ ਨੰਬਰ 7 ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਲਾਕਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਪੁਲਸ ਨਾਮਜ਼ਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਰੋੜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਸ਼ਮਿਤ ਪੁੱਤਰ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਹੋਬੇਵਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗੜ੍ਹਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇੱਠੇ ਵਰਲਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ ਵਾਸੀ ਪੁਭਜੋਤ ਕੌਰ, ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸਾਬੀ ਸੁਖਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੂੰ, ਸਮਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਉਣ ਦੀ ਰਿਸ਼ੇਸ਼ਤ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਰਿਤਿਕਾ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਥਾਣਾ ਨੰਬਰ 7 ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਏ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

18 ਬੋਤਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ 48 ਕੈਨ ਬੀਅਰ ਸਣੇ 1 ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਬੂ

ਜਲਾਲਾਬਾਦ 13 ਜੁਲਾਈ। ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੀ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਟੂਡੈਂਟ ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸਮੇਤ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮੀ ਦਾ ਇਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਅਕਸਾਇਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮੇਤ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੁਨੱਲ ਪੁੱਤਰ ਕਰਨ ਸਿੱਧ ਵਾਸੀ ਰੋਡ ਵਾਲਾ ਮੁਹੱਲਾ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਸਾਥੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ 12 ਬੋਤਲਾਂ ਗਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ 18 ਬੋਤਲਾਂ ਬਲੈਂਡਰ ਪਰਾਈਡ (750 ਐੱਮ. ਐੱਲ), ਰਾਇਲ ਸਟੈਰੋ 6 ਬੋਤਲਾਂ (750 ਐੱਮ. ਐੱਲ), ਬੀਅਰ ਬੋਟਲਿੰਗ 24 ਕੈਨ (500 ਐੱਮ. ਐੱਲ.) ਅਤੇ 24 ਕੈਨ ਮਿਲਰ (500 ਐੱਮ. ਐੱਲ) ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਸੁਨੱਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮੁਹੱਲਾ ਰੋਡ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਦਿਆਂ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਦੋਸ਼ੀਆਂ
ਪਾਤੜਾਂ 13 ਜੁਲਾਈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਮੁਕਤ ਸਿਸਟਮ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਡਾਪਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਡਾਕਟਰੀ ਅਫਸਰ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਲੈਦਿਆਂ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਸ਼ਲਫਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਗ਼ਰਾਹਕ ਵਿਚ ਲੜਕਾ ਲੜਕੀ ਦੋਸਣ ਵਾਲੇ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਪੰਜਾਬ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਪਾਤੜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਾਕਟਰ ਅੱਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮੇਰੀ ਕਲੀਨਿਕ 'ਤੇ ਡਾਪਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਗਏ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ 'ਚੋਂ ਇਕ ਮੁੱਖ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਡਰਾਇਵਰ ਮੈਨੂੰ ਵਟਸਐਪ ਕਾਲ ਰਾਹੀਂ ਕਥਿਤ ਸੈਟਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੁਗਲ ਪੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ 35 ਹਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਪਾਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਗੁਰੂ ਨਗਰੀ 'ਚ ਮੌਸਮ ਨੇ ਬਦਲਿਆ ਮਿਜਾਜ, ਹਲਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਖਿੜੇ ਚਿਹਰੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 13 ਜੁਲਾਈ। ਗੁਰੂ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਧੜੱਲੇਦਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਖਿੜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਸਹਿਰ 'ਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਛਾਏ ਬਦਲਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਹੋਈ ਮੁਸਲਾਬਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮੀਰ ਨਾਲ ਨਹਾਉਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਰਮੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਤਾਪਮਾਨ ਬਹੁਤ ਵੱਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਇਸ ਹੋਈ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਰਾਵਟ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀਏ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਗਰੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਇਹ ਬਰਸਾਤ ਅਗਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਹਿਰ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗਲੀਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅੱਜ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੋਈ ਬਰਸਾਤ ਨੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਗਰਮੀ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਥੇ ਹੀ ਅੱਜ ਇਕ ਦਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਬਾਰਿਸ਼ ਨੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆਈ।

ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ 18 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਮੌਤ

ਦੋਸ਼ੀਆਂ
ਜਲੰਧਰ/ਕੋਰਲ 13 ਜੁਲਾਈ। ਕੋਰਲ 'ਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਨਸਾਨੀ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਅਮੀਬਾ ਦੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਖੱਬ ਵਧਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ 'ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਮੀਬਿਕ ਮੈਨਿੰਗੋਏਂਜੇਫਲਾਈਟਿਸ' (ਪੀ. ਏ. ਐੱਮ.) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ 'ਚ ਪਿਛਲੇ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 4 ਮਾਲਮੁੱਖ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਚ 3 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ 4 ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਬੱਚੇ ਹੀ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਸੂਬੇ 'ਚ ਇਸ ਘਾਤਕ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਈ ਅਲਟਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰੋਗ ਕੇਂਦਰਲ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਕੇਂਦਰ (ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ.) ਅਨੁਸਾਰ ਪੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 5 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਮਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਪੀੜਤ 1 ਤੋਂ 18 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ 97 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2016 'ਚ ਅਲਪੰਡਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ 'ਚ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਲੋਕ ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬੀਲਾਂ, ਤਲਾਬਾਂ ਜਾਂ ਨਦੀਆਂ 'ਚ ਤੈਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਜਿਆਦਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ

ਪੱਧਰ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮੀਬਾ ਨੌਕ ਰਾਹੀਂ ਸਰੀਰ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਾਅਦ 'ਚ ਗਰਦਨ 'ਚ ਅਕੜਨ, ਭੁਲੰਬਾ, ਘਿਸਾਅ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਹੀ ਵਰਿੰਗ ਵਰਗੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਜੀਓਮਾਈਸਿਨ ਅਤੇ ਅਮਬੀਟੇਰਿਸਿਨ ਥੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਨ ਦੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬਾਂ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਨਹਾਉਣ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮੀਬਾ ਨੌਕ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਿੱਲੀ ਦੇ ਛਿਦਰਾਂ ਜਾਂ ਕੰਨ ਦੇ ਪਰਦੇ 'ਚ ਸੋਭਾਵੀ ਛਿਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਟਰ ਬੀਮ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸਵੀਮਿੰਗ ਪੁਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਗੂਲਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਕਲੋਰੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਨੌਕ ਨੂੰ ਛੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਨੌਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਪ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕੋਈ ਮਾਣਕ ਇਲਾਜ ਤਕਨੀਕ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ

ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਮਿਲਟੇਰੀਸਿਨ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਨਵਾਈ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ ਰੋਗ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਜੀਓਮਾਈਸਿਨ ਅਤੇ ਅਮਬੀਟੇਰਿਸਿਨ ਥੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਨ ਦੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬਾਂ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਨਹਾਉਣ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮੀਬਾ ਨੌਕ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਿੱਲੀ ਦੇ ਛਿਦਰਾਂ ਜਾਂ ਕੰਨ ਦੇ ਪਰਦੇ 'ਚ ਸੋਭਾਵੀ ਛਿਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਟਰ ਬੀਮ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸਵੀਮਿੰਗ ਪੁਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਗੂਲਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਕਲੋਰੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਨੌਕ ਨੂੰ ਛੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਨੌਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਪ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕੋਈ ਮਾਣਕ ਇਲਾਜ ਤਕਨੀਕ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ

ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਮਿਲਟੇਰੀਸਿਨ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਨਵਾਈ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ ਰੋਗ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਜੀਓਮਾਈਸਿਨ ਅਤੇ ਅਮਬੀਟੇਰਿਸਿਨ ਥੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਨ ਦੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬਾਂ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਨਹਾਉਣ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮੀਬਾ ਨੌਕ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਿੱਲੀ ਦੇ ਛਿਦਰਾਂ ਜਾਂ ਕੰਨ ਦੇ ਪਰਦੇ 'ਚ ਸੋਭਾਵੀ ਛਿਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਟਰ ਬੀਮ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸਵੀਮਿੰਗ ਪੁਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਗੂਲਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਕਲੋਰੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਨੌਕ ਨੂੰ ਛੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਨੌਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਪ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕੋਈ ਮਾਣਕ ਇਲਾਜ ਤਕਨੀਕ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ

ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਜਰਮਨੀ ਤੋਂ ਮਿਲਟੇਰੀਸਿਨ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਨਵਾਈ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ ਰੋਗ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਜੀਓਮਾਈਸਿਨ ਅਤੇ ਅਮਬੀਟੇਰਿਸਿਨ ਥੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਨ ਦੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬਾਂ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਨਹਾਉਣ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮੀਬਾ ਨੌਕ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਿੱਲੀ ਦੇ ਛਿਦਰਾਂ ਜਾਂ ਕੰਨ ਦੇ ਪਰਦੇ 'ਚ ਸੋਭਾਵੀ ਛਿਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਟਰ ਬੀਮ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸਵੀਮਿੰਗ ਪੁਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਗੂਲਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਕਲੋਰੀਨੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਗੱਤਾ ਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਨੌਕ ਨੂੰ ਛੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਨੌਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਪ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕੋਈ ਮਾਣਕ ਇਲਾਜ ਤਕਨੀਕ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਸੀ. ਡੀ. ਸੀ. ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ

